

IVANA ALEXI

KRÁSNY
ŽIVOT

TUČNIAKOV

IKAR

Copyright © 2020 by Ivana Alexi
Jacket design © 2020 by Juraj Šramko
Slovak edition © 2020 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-7337-5

1

V živote každého človeka vraj aspoň raz nastane okamih, keď sa musí zásadne rozhodnúť. Vždy som si to predstavovala tak, že dotyčnému nad hlavou náhle blikne žiarovka a naplní ho pocit nekonečného poznania. Alebo naopak, najradikálnejšie rozhodnutia sa zrodia z frustrácie a znechutenia. Jedného rána rozlepíte oči a príde to. Agónia sa transformuje do pocitu absolútnej nenávisti bez adresáta. Nutne potrebujete niekomu vynadať, ibaže komu? A tak kričíte, spomeniete si na nadávky, ktoré poznáte v rozličných spojeniach a tvaroch, vymyslíte zopár nových a hodíte väzu s vyschnutými kvetmi o stenu. Urobí vám to dobre, a tak pokračujete so všetkým, čo vám príde pod ruku. Potom si spokojne pohmkávajúc pripravíte raňajky a kávu a svet je opäť krásne miesto pre život. Dnešok k tým dňom očividne nepatrí...

Druhá várka naliehavých pocitov určených na okamžitý prejav sa dostavila navečer. Tentoraz som mala šťastie na menej bičujúce. Teda, aspoň som sa nesnažila zdevastovať byt...

Ležím na podlahe svojej garsónky a tupo hľadím na

popraskanú štruktúru plafóna. Nie, necvičím jogu a ani sa nepokúšam o iné relaxačné cvičenie. Premýšlam. Vraj je čas na zmenu. Čas niekam sa pohnúť. Čas niekoho si nájsť. Stále počúvam, na čo všetko je čas. Mám plné zuby času. Čo do mňa všetci vrtajú? Môj život je v poriadku! Mám prácu, byt, gauč, posteľ, televízor a do dnešného rána som mala aj krásnu vázu. A tiež mám tú najlepšiu podlahu na svete – dá sa na nej premýšľať.

No dobre, prácou by som sa asi veľmi utešovať nemala. A byt vlastne nie je celkom môj. Zato nábytok hej! Dvojmiestny gauč a posteľ pre jedného. Do chrbta sa mi zapichol úlomok skla zaseknutý medzi parкетami. Doriti! Asi je fakt čas na zmenu. Nechám zatiaľ zmenu zmenou, keďže sa mi do mysle neodbytné zakráda iná myšlienka. Spomenula som si na rannú cestu vlakom do práce. Pri vystupovaní som zachytila vetu z rozhovoru nejakej dvojice. Jej totálna absurdita ma tak ohúrila, až ma prinútila zapamätať si ju – *Tučniaky nemávajú depresie*. Prečo práve tučniaky? Prečo sa o niečom tak od veci niekto baví cestou do roboty? A ako na to vôbec prišli? Zavrela som oči a vybuchla som do smiechu. Nevedela som sa zastaviť a len sťažka som lapala dych. Oskar na mňa hádzal znepokojené pohľady, napokon nevydržal, zoskočil z gauča a opatrne mi oblízal tvár. Dvakrát. Zrejme nechápal, čo sa robí, no pripadalo mu vhodné utešiť ma.

A tak sa válam v piatok večer v garsónke, mám more času, od smiechu mi tečú slzy a necítim si brušné svaly. Posadím sa a pobavene pokrútim hlavou. Jasné, že tučniaky nemajú depresie, ony predsa nepoznajú čas!

2

Niežeby títo rozkošní hrdinovia detských rozprávok boli tak zaneprázdnení, to nie! Tučniaky jednoducho nemajú pojem o čase. Našla som v tom hneď niekoľko nesporných výhod:

1. Tučniaky nič nezmeškajú. Nik im nevyhadzuje na oči, že prišli neskoro. Nemajú potuchy, že sa blíži čas na daňové priznanie.

2. Nevedia, koľko majú rokov. Nikto im medzi rečou nepripomína, že už majú dvadsaťšesť a bolo by načase začať so svojim životom niečo robiť. Dožívajú sa vôbec tučniaky dvadsaťšestky? Netuším! A ony tiež nie. Tak potom načo sa pozastavovať nad tým, že tučniaky nemajú depresie...

Zamyslela som sa. Aké by to bolo žiť bez ohraničenia časom? Bez ustavičného pozerania sa na hodinky a bez šprintu na vlak trikrát do týždňa? Keby sme nemali čas, nevedeli by sme ani to, koľko máme rokov. Hoci my to v zásade ani nemáme vedieť. Pamätá si niekto deň, keď sa narodil? Pozrel sa vtedy niekto do kalendára? Jasné, že nie! Načo aj? To za nás uro-

bili v pôrodnici. Milá teta z matriky potom zapísala presný čas nášho narodenia, vrazila na zápis pečiatku, aby to bolo do smrti isté a nespochybniteľné, a papier odovzdala šťastným majiteľom novozaevidovanej ľudskej bytosti. Kontrakt bol uzavretý.

Podmienky zmluvy, ktorej sme predmetom, sa dozvieme neskôr, keď už sme schopní relatívne vnímať. To sú tie drobné písmenká, čo sa nikto neobťažuje čítať. Je v nich napríklad to, kedy sa začne povinná socializácia, ktorým dňom sa stávame plnohodnotným výrobkom spoločnosti, a čo sa od nás v jednotlivých etapách očakáva. Oboznámime sa s priemernou dobou trvania zmluvy, ktorá je premenlivá. Momentálne je na úrovni 79 rokov. Samozrejme, nik nás nenúti vtedy zomrieť, sme predsa slobodní ľudia. Ale zasa to nemusíme ani príliš pretahovať, nepatrí sa zatažovať našu vysokoorganizovanú spoločnosť zbytočným vyplácaním dôchodkov.

Harmonogram určuje, že ideálny produkt by mal mať do hranice tridsiatky prácu a „začať niečo robiť so životom“. Myslí sa tým uzatvorenie zmluvy o spolupráci s iným produktom za účelom vyhotovenia ďalších predmetov zmluvy. Polovicu plánu mám relatívne zvládnutú a s tou druhou... si už nejako poradím. A viem presne ako.

Vytiahla som z kabelky zápisník, do ktorého si značím, na čo v žiadnom prípade nesmiem zabudnúť. Nedôležité, nudné veci, čo mi vyfučia z hlavy skôr, než po ich zvečnení nasadím vrchnák na pero. Nalistovala som si tento týždeň. Do stredu hárka som si

zapísala *Dozvedieť sa niečo o tučniakoch*. Spokojne som si prezrela svoj výtvor. Chvíľu som zamyslene ťukala perom o list. Čosi tomu chýba. Veľkými písmenami som pod prvý zápis doplnila *Zmena*. Napokon som slovo preškrtna. Musím byť konkrétnejšia. Čo robím inokedy, keď potrebujem zmenu? Jasné! Že mi to nenapadlo skôr! Nad stredový záznam načmáram slovo *Kniha*. Nová kniha, nový príbeh. Super! Problém vyriešený. S pocitom viny som si spomenula na slová svojej mamy. Čo ak mala pravdu? Čo ak je skutočne čas pohnúť sa týmto smerom? Veď by to nemuselo byť vôbec zlé. Keď už, tak musím niekde začať. Vedľa posledného zápisu som váhavo dopísala *Láska*. To slovo, také osamotené a cudzie, mi naháňalo hrôzu. Na upokojenie som zaň pridala otáznik a potom som prehupla na minulý týždeň, kde žiadne záznamy neboli. Išla som ešte o týždeň dozadu. Stálo tam *Zaplatiť faktúru za telefón*. Dvakrát podčiarknuté. Podčiarkla som pripomienku tretí raz a zaklapla som zápisník. Och, aký majú tučniaky krásny život!

3

Keď sa ženské pohlavie vydá na misiu hľadania lásky, začne nosiť push up podprsenku, oholí si nohy, možno sa prihlási na nejakú online zoznamku alebo siahne po inej z podobných metód zaručujúcich úspech. Ja som si zvolila schodnejšiu cestu. Aspoň som si to pôvodne myslela. Rozhodla som sa, že skôr než sa pustím do boja, trochu si ošacujem nepriateľa. A tak som už dve hodiny postávala v kníhkupectve a... Nič. Absolútne, holé nič! Mali tam tisícky kníh, no žiadna nebola TÁ. Našla som všetky druhy lásky - ironickú, celoživotnú, osudovú, tragickú, pubertiacku, úchylnú... Ale nikde nie takú tú obyčajnú! Asi som náročná.

„Môžem vám nejakou pomôcť?“ ozval sa veselý hlas za mojím chrbtom. S hlbokým nádychom som sa zvrtila. Počas dnešnej návštevy už tretí. Prvých dvoch predavačov som odbila, no už pri letmom pohľade na nováčikovský optimizmus adolescentne pôsobiaceho predavača začala prevládať diabolská časť mojej osobnosti, ktorej spôsobuje nesmierne uspokojenie oberať druhých o radosť zo života.

„Uhm. Hľadám knihu o láske. Zo súčasnosti, kde ani jeden nebude mať katastrofálne tajomstvo, obaja jedinci budú zdraví, normálni, nezasiahne ich žiadna vojna a nebude to spísané porno,“ vysypala som. S pôžitkom som sledovala, ako sa mení výraz a farba chlapcovej tváre. „Ale najmä,“ vytrčila som k nešťastníkovi ukazovák, „nech to nie je žiadny gýč!“

Zablahoželala som sama sebe, že som ďalšiemu človeku zničila deň, a pobrala som sa preč. Nie však z kníhkupectva. Namierila som si to k náučnej literatúre. Tu som, našťastie, problém nemala, rýchlo som našla, čo som potrebovala. Vkladajúc si encyklopédiu o tučniakoch do tašky, hrial ma pocit, že som splnila aspoň jednu z úloh, ktoré som si predsavzala.

Príchod domov mi zhorkol pod sprškou vyčítavých pohľadov. Oskar mi dal meškanie patrične vyžrať. Tváril sa ako urazená ženská, ktorej keď sa spýtate, čo jej je, dostanete zaručene jedinú odpoveď - niiii! Som rada, že nevie rozprávať. Vtierať sa mu do priazne ponukou ísť na prechádzku, no zdá sa, že musím obetovať viac. Pod sľubom prechádzky bez vôdzky a k tomu kocka horkej čokolády sme napokon uzavreli prímerie. Prízvukujem mu, že psy by čokoládu nemali, aj keď pri Oskarovi je prisilné použiť výraz pes. Skôr je to... bytosť. Presnejšie, stvorenie. Vyzerá ako niečo, čo vzniklo z milostného vzplanutia bígla a líšky. Základnú stavbu tela má podobnú psovi, akurát namiesto bieleho podkladu je ryšavý a uši má dohora. Bizarný výzor dotvára huňatý chvost zakončený bielou špičkou a krátke hrubé nohy. Jeho odlišnosť sa

však ani zďaleka nekončí zovňajškom. Ak je pes najlepším priateľom človeka, tak Oskar psom rozhodne nie je. Občas mám pocit, že jeho jediným životným poslaním je ignorovať paničku a zasypávať ma nemými výčitkami v prípade aj toho najmenšieho prešlapu. Ani raz som ho nepočula šteknuť, zavýť či zavrčať. Myslím, že ani sám nie je uzrozumený s tým, že by mal byť pes. V začiatkoch nášho spolužitia som mu raz kúpila granuly pre psov. Pohľadom niekoľkokrát preskočil z retriéra na obale na mňa a urazený odišiel. Týždeň sa so mnou nebavil.

S Oskarom je to občas náročné. No keď som si ho už vybrala... Hoci... aj to, kto si koho vybral, je diskutabilné. Naša spoločná cesta sa začala, keď som sa rozhodla žiť sama a oslobodiť sa spod diktatúry svojej večne nespokojnej matky. Vyzbrojená piatimi škatuľami, kaktusom a presvedčením o vlastnej nezávislosti našla som si maličký byt na piatom poschodí v okrajovej časti sídliska. Ešte v ten večer, len čo som si do garsónky dovliekla posledné veci, zviezla som sa na schody pred domom a netrpezlivo očakávala ten úžasný pocit slobody, ktorý ma mal zaliať.

Po chvíli som zacítila niečí prenikavý pohľad. O dva schody vyššie sedel oranžový tvor, oči sme teda mali v jednej rovine. Vyzeral, akoby sa mi snažil diplomaticky naznačiť, že tie schody patria jemu. Krátko som ho pohľadkala po hlave. Nevyzeral, že by sa mu to páčilo, ale ani nenamietal. Tváril sa skôr prekvapene. Otočil hlavu dopredu a mlčky sme spoločne hľadeli do neznáma. Keď som vstala a pobrala sa k dverám, išiel

aj on. Odvtedy spolu žijeme a je vlastne jedno, kto si koho vybral. Spolu sedíme na gauči a pozeráme telku, spoločne sa stravujeme, máme svoj systém fungovania. Prerozdelili sme si práva a povinnosti. Oskar má práva, ja povinnosti. Sme tím.

Po dlhej a náročnej prechádzke mi je, zdá sa, odpustené. Rozvalení na gauči sledujeme nejaký program o varení. Veľmi som ho nevnímala, stále mi chodil po rozume môj plán. Opatrne, aby som Oskara nevyrušila, som vstala a odhodlane som sa postavila pred poličku preháňajúcu sa pod knihami. Väčšinou tu skončím vtedy, keď ma nudí život. Siahnem po nejakom výtlačku a ocitnem sa v inom svete. Zamyslene prechádzam po názvoch. V ponuke mám výlet na malú planétu s ovečkou v škatuli, krajinu-nekrajinu v oblakoch, New York zmietaný záhadnými vraždami, odľahlú dedinku kdesi v horách, slnečné pláže Rio de Janeira a mnoho ďalších titulov. Je to ako cestovná kancelária, stačí si zvoliť a môže sa ísť. Lenže čo ak nechcem nikam ísť? Čo ak to, čo práve potrebujem, nie je o mieste? Ponuku treba rozhodne rozšíriť. S notebookom na kolenách prechádzam v internetovom kníhkupectve kategóriou lúbostnej beletrie. Správam sa asi tak ako v tom kamennom. Kým som prešla všetky tituly, vonku bola hlboká noc a Oskar sa dávno presunul do postele. Empatia nie je jeho silnou stránkou.

Zo zúfalstva som zablúdila do diskusného fóra. No prosím, posledný príspevok je spred troch rokov! Čo už, skúsím to. Napísala som zhruba to, s čím som

vyrukovala na predavača v kníhkupectve. Pridala som aj svoju mailovú adresu a rezignovane zavrela notebook. Potom som sa vyštaveno zložila na posteľ, na ten desaťcentimetrový plác, čo mi Oskar veľkoryso prenechal na kraji. Je sobota, ležím v posteli so psom, mám príliš veľa času a zúfalo pátram po láske. Nedomôžem sa ubrániť pocitu, že niečo je zle.

4

Nedeľa ma vytrhla z apatie. Predpoludnie som strávila pokusom o vytvorenie čokoládového koláča. Jedinou jeho úlohou bolo byť relatívne jedlý. Veľmi mi to nešlo. Oskar očividne nemá vysokú mienku o mojich kulinárskych schopnostiach. Keby vedel rozprávať, určite by ma vyhrešil, že som tak neefektívne plytvala jeho čokoládou. Lenže rozprávať nevie a aj za to ho mám rada.

Poobede sme naložili časť výtvoru do plastovej nádoby a vyrazili na vlak. Počas dvanásťminútovej cesty do ešte menšieho mesta Oskar dokonca zniesol náhubok. Keby tušil, že na svojom lístku mal napísané *pes*, neviem, neviem... Vedel však, že jeho nesmierna obeta stojí za to.

Ludoprázdnymi ulicami sme si to totiž razili k babi. A tú zbožňujeme obaja. Občas mám pocit, že ma Oskar trpí len pre tieto nedelne návštevy.

Babi tiahne už na deväťdesiatku. Je to rebelka. V mojom živote odmalička zohrávala podstatnú úlohu. Trávila som s ňou väčšinu času vrátane prázdnin

či poobedňajších hodín, počas ktorých bola moja mama v práci. Pre mňa, jediné dieťa neurotickej osamelej matky, bola babi darom z nebies. Nachádzala som u nej útočisko a tak prepotrebný pocit bezpečia. Babi vždy stála na mojej strane, nech sa dialo čokoľvek. A nikdy sa nehnevala, hoci dôvod na zlosť som jej poskytovala neúmerne často. Či už išlo o rozbité okno na susedovom dome, utajované experimenty v kuchyni, alebo neúmyselné vykynoženie celého húfu malých kuriatok. Ako najmladšie dieťa v rodine som sa síce nemala počas letných dní s kým hrať, zato privilégiá maličky mi to mnohonásobne vynahradili. Babi sa kvôli mne hocikedy pohádala so susedmi a ja som si bola istá, že by sa pokojne pobila aj s celým svetom, keby si to situácia vyžadovala. A na tom nezmenili nič ani roky, ktoré medzitým ubehli. Už keď kráčam po betónovom chodníku pri dome, cítim, akoby som sa vracala do detstva. Je to snáď jediné miesto, kde je ku mne čas milosrdný a necháva všetko také, aké si to pamätám.

Babi som našla podľa očakávania usadenú v obývačke vo svojom kresle. Na kolenách mala Katolícke noviny a naprázdno prežúvala. Spoza jej chrbta revala zo starého rádia nedeľná bohoslužba. Babi je hluchá ako peň, takže nás zaregistrovala, až keď sme zastali pred ňou.

„Ahoj, dcérenka,“ pozdravila ma a odložila časopis na okraj stola. Babi mala sedem detí, pričom môj otec bol najmladší. Všetky jej deti už majú vlastné deti a tie deti majú tiež deti. Dokonca zopár tých detí

už má tiež deti. V skratke, v rodine je nás ako hadov a striedame sa pri nej, takže si našla veľmi dômyselný systém, aby si nemusela pamätať mená. Všetky ženy sú dcérenky a muži zas synáčikovia. Aj poštár a pani z mestského úradu.

V takejto tvrdej konkurencii som si vydobyla výhradné právo nedele. Tá patrí len nám. Návštevy majú svoje striktné dekórum. Po privítaní jej odovzdám glamajz, babi sa poďakuje. Spravím nám obom kávu a pri nej vedieme rozhovor, čo sa zmenilo za uplynulý týždeň. Zvyčajne preberáme politickú situáciu, ktorú má babi poctivo naštudovanú z dennej tlače.

Keď začne vykrikovať: „Špinoši, nenažranci, nehanebné svine!“, dolejem jej do kávy rum a zasa zavládne pohoda.

Oskar sedáva zásadne pri jej nohách. Babi ho nikdy neurazila slovom pes. Hovorí mu Miško, podľa svojho posledného kocúra, ktorý bol tiež ryšavý. Miškov bolo v histórii veľa, no ten posledný bol špeciálny. Dovoľil babi, aby ho vykrmila na dokonalý tvar gule. Vždy ležal v predsieni na lavici a babi ho z času na čas pregúľala na opačnú stranu. Nikoho okrem nej nezniesol. Mám podozrenie, že babi sa pokúša vykrmiť aj Oskara, pretože stále niečo potajomky vyťahuje z vreciek a strká mu to. Keby som na to upozornila, vzbudila by som všeobecné pohoršenie, tak sa tvárim, že prikrmovanie nevidím.

Po káve babi otvorí dózu a vydá zo seba dlhé uuuhmmm. Začne si prehrabúvať vrecká, potom stôl a kreslo. Vtedy sa rozpúta ozajstná zábava. Hľadajú sa

zuby. Táto jej povestná zábudlivosť má korene v dávnej minulosti, keď ma ako znudené a večne otravujúce decko potrebovala niečím zamestnať a odvrátiť moju pozornosť od deštruktívnych foriem rozptyľovania. Keď nad tým uvažujem, pokojne mohla skrývať aj inú vec, trebárs... ovládač od televízora.

Nasleduje dvojhodinové lustrovanie domu za sprievodu nešťastných povzdychov typu: baba stará, kam som tie zuby len položila? Aj by som jej to uverila, keby som ich nenachádzala napríklad v botníku za rokmi nepoužívanými papučami alebo v spálni, v kúte pod kobercom. Najprv som skontrolovala bežné skrýše, no pod matracom ani v nádobke na splachovanie neboli. Babi je s pribúdajúcim vekom čoraz kreatívnejšia. Tentoraz som okrúhlu škatuľku od taveného syra so vzácnym obsahom našla v chladničke, prekrytú ďalšími dvoma rovnakými škatuľkami, ale už so syrom. S víťazoslávnym výrazom som pred ňu poklad položila. Zaďakovala a podala mi vopred pripravený balíček s keksíkom, medovníkom, čokoládou a piatimi eurami. V týždni po dôchodku to býva desať eur, ale inak sa balíček rokmi v zásade nemení.

Cestou na stanicu som mala rezkejší krok, hoci Oskara som musela ťahať. Nedeľa je môj najobľúbenejší deň, lebo je absolútne jedno, koľko mám rokov. V nedeľu sa môžem vždy spoľahnúť na to, že mi niekto povie dcérenka, skryje predo mnou zuby a bude vykrmovať svojho Miška. V ten deň mi nik nebude pripomínať, načo je čas a načo nie. Babi totiž uznáva teóriu, že všetko má svoj čas. Ale príde sám, netreba

sa ním orientovať a už vôbec nie sa preň stresovať. Taktiež viem, že ten koláč napokon vykotí sliepkam. Ale babi môže.

Večer znova sedíme na gauči, v telke nič poriadne nedávajú, tak nechávam bežať akúsi kriminálku. Ani jeden z nás jej nevenuje pozornosť, Oskar mal dosť problémov sám so sebou. Potichu stonal a ja som bezcieľne blúdila internetom. Keď som skončila, ešte som rýchlo skontrolovala mailovú schránku. Na moje prekvapenie svietila prijatá správa. Kto už mi môže písať v nedeľu?

Odosielateľ bol neznámy, mailová adresa je len akýsi náhodný zhluk písmen. S narastajúcim záujmom som na ňu klikla.

<From: rdrckblck@email.com

To: spamcollector@mybox.com

15. 11. 15:22>

Pobavila si ma. To, čo hľadáš, pravdepodobne neexistuje. Skús okresať požiadavky.

M.

Zamračene som si mail niekoľkokrát prečítala. Už som takmer zabudla na včerajší príspevok vo fóre. Zabúdila som na stránku a zmazala ho.

Na taký detail, že by mi mohol niekto aj napísať, som pozabudla.

Následne som sa vrátila do schránky a klikla na možnosť odpovedať.

<From: spamcollector@mybox.com

To: rdrckblck@email.com

16. 11. 21:58>

Milá/ý M!

Ďakujem za reakciu, ktorá iba prehĺbila moje zúfalstvo (niežeby som bola zúfalá ženská, myslím zúfalstvo v hľadaní).

S pozdravom, M.

P. S.: Požiadavky nekrešiem! Som tvrdý vyjednávač.

5

Zo školy vyjdeš plný predstáv o tom, že keď budeš tvrdo pracovať, vyplatí sa to. A tak si so zodpovedajúcou horlivosťou nájdeš miesto v reklamnej agentúre. Znie to tak zaujímavo, kreatívne! Hneď v prvý deň však tvoje ideály podstúpia kastráciu. Nové kolegyne ti rýchlo a bez servítky vysvetlia, ako to tam chodí. Po osemhodinovej šichte odchádzaš so skresanými ideálmi:

1. Je jedno, koľko toho spravíš, zaplatené to máš rovnako.

2. Vyplýva z bodu 1: Vzhľadom na to je priam neželané podávať vysoké pracovné výkony. Prehnanou aktivitou spôsobíš iba to, že zvyšok kolektívu bude vyzeráť ako banda lenivých tupcov a ty upadneš do nemilosti.

3. Jediné, čo budeš v tejto práci skutočne potrebovať, sú organizačné schopnosti. Nie je podstatné, že úlohu zvládneš za hodinu. Máš na ňu osem hodín, tak si ich efektívne zmanažuj!

4. Depresia prejde. Časom. Do rezignácie. V lepšom prípade.